

ST. PETERSBURG DEVLET EKONOMİ ÜNİVERSİTESİ'NDEN İKİ AKADEMİSYEN MUHASEBE VE FİNANS TARİHİ VAKFINA GELDİ

5-7 Temmuz 2020 tarihlerinde St. Petersburg'da yapılacak 15. Dünya Muhasebe Tarihçileri Kongresi (15WCAH) hazırlıkları kapsamında, Rus akademisyenler ile Türk akademisyenlerinin birlikte çalışmalar yapmaları konusunda O.G. Muhasebe ve Finans Tarihi Vakfı ile adı geçen üniversite arasında yapılan anlaşma gereği İstanbul'a iki akademisyen geldi. Master ve doktora seviyelerindeki iki akademisyen (L. Irina Alekseevna ve M. Irina Nikolaevna) 9-29 Ekim 2017 tarihleri arasında İstanbul'da Türk akademisyenler ile çalışmalar yaptılar.

Bu çalışmalarda Rus akademisyenler önce muhasebe tarihçisi, finans tarihçisi, iktisat tarihçisi ve borsa tarihçisi akademisyenler ile görüştüler. Türkiye ve Rusya arasında tarihte ortaklaşa kayıt noktalarının tespiti üzerinde aşağıdaki gibi duruldu.

XIX. Yüzyılın ikinci yarısında Osmanlı çift yanlı kayıt yöntemi ile tanışır ve yöntem Osmanlı'da hızlı bir gelişme gösterirken, Rusya'da Avrupa ile birlikte muhasebe düşüncesinde önemli gelişmeler yaşanıyordu. Yani Osmanlı çift yanlı kayıt yöntemi çalışmalarına sonradan katılmıştı.

1920'lerde Türkiye Cumhuriyet'i kurulurken Atatürk ve arkadaşları, bir taraftan yeni vergi düzenini getiriyor ve bunun gerektirdiği muhasebe düzenini kurmaya çalışıyor, öte yandan İktisadi Devlet Teşekküllerinin muhasebe düzenini, Alman işletme mühendisleri ve Türk uzmanlar ile oluşturuluyordu. Lenin ise, aynı zamanlarda Avrupa kayıt kültürünü almış, Rusya'ya gelmiş ve Sosyalizm muhasebedir sloganı ile planlı ekonominin muhasebe düzenini oluşturma çabası içinde idi.

Mesleğin örgütlenme çabalarında Rusya XX. yüzyıl boyunca ilginç periyodlar yaşarken, Türkiye birbiri ardına yapılan başarısız girişimleri ancak 1989 yılında gerçekleştirebiliyordu.

1989 Yılı iki ülke için de önemli idi. Rusya sosyalizmden çıkmış ve kapitalist düzene geçme araştırmalarını yapıyor. Türkiye dışı açılma sürecinin getirdiği yenilikleri, önce TURMOB'u kurarak ve peşinden de Tekdüzen Hesap Planını yaşama geçirerek gerçekleştiriyordu. Yine 1980'lerde Türkiye büyük Üniversite Reformunu (1982) yaşama geçiriyor ve her ilde bir üniversite sloganı ile yükseköğretimi Anadolu'ya ve Trakya'ya yaygınlaştırıyor ve hem muhasebe ve finans akademisyen sayısı artıyor ve hem de ders programları yenileniyordu. Rusya'da ise yeni rejim sekiz Rusya federasyonunda muhasebe eğitimini geliştirmeye çalışıyordu.

Rusya'da XX. yüzyılda denenen sosyalizm denemesinin muhasebe düşüncesine çok yönlü etkileri olduğu bilinmektedir. Sosyalist bir düzen, kapitalist düzenin yarattığı kâra dayalı gelişme gösteren çift yanlı kayıt yöntemini uygulamada fazla başarılı olamamıştır. Bu durum teorik alanda, her iktisadi rejim, kendi muhasebe düzenini kurmak zorundadır görüşünü ortaya koymuştur. En azından muhasebe düşüncesinde yenilikler, değişiklikler yapmak durumundadır. Örneğin XXI. yüzyıl başlarında başlayan ekonomik küreselleşmenin uluslararası muhasebe ve denetim standartlarını gündeme getirmesi gibi.

St. Petersburg borsasının XX. yüzyılın başlarındaki aktivitesi bilinmektedir. Bu aktivite yanında bankacılıktaki gelişmeler hakkında da bilgiler vardır. Bir de 1989 sonrası aynı konularda gelişmeler yaşanmıştır. Türkiye'de ise bu konularda özellikle XX. yüzyılın ikinci yarısında önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Bankacılık ve menkul kıymetler borsası konularında XX. yüzyıl boyunca, biraz dağınık olsa da, her iki ülkede de ilginç gelişmeler yaşandığı anlaşılmaktadır.

XXI. Yüzyıl başlarında başlayan küresel ekonomiye geçişi, tüm ülkeler gibi Türkiye ve Rusya da yaşıyor. Türkiye’de olduğu gibi Rusya’da da geçiş güçlükleri yaşanıyor. Muhasebe alanında bu iki ülkenin güçlükleri nasıl aşmaya çalıştıkları üzerinde de durulabileceği anlaşılmaktadır.

Bu konuların ele alınmasından sonra seçilen araştırma konuları üzerinde çalışmak üzere ekipler oluşturulmuş ve muhasebe mesleğinde örgütlenme, muhasebe eğitiminde son otuz beş yıldaki gelişmeler ve ekonomik yapılar ile muhasebe hizmeti arasındaki bağlantılar konusunda çalışmalara başlanmıştır.

İki genç St. Petersburg’lu akademisyen Edirne’de yapılan 2. Uluslararası Muhasebe, Denetim ve Finansman Sempozyumuna katılmışlar ve 2020 St. Petersburg kongresi hakkında bilgi vermişlerdir. Akademisyenler ayrıca İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odasını ve Başbakanlık Osmanlı Arşivi’ni ziyaret etmişler ve incelemelerde bulunmuşlardır.

Prof. Dr. Güvemli ile Rusya’dan gelen akademisyenler

İstanbul SMMM Odası ziyareti

Osmanlı Arşivine ziyaret

Doç Dr. Celali Yılmaz ile çalışma

Mahmoud Ashour ile çalışma

Semih Yılmaz ile çalışma

Yard. Doç. Dr. Fatma Şensoy ile çalışma

St. Petersburg Üniversitesi ile yapılan anlaşma gereği bundan sonra gelecekler 2018 yılı baharında İstanbul'da olacaktır.

**Bize Gelen Bilgilere Göre, Doçentlik Sınavını Ekim Ayı
Döneminde Kazananlar Aşağıdaki Gibidir:**

Doç. Dr. Şakir Dizman (Erzurum Atatürk Üniversitesi)

Doç.Dr. İpek Türker (İstanbul Üniversitesi)

Doç.Dr. Cevdet Kızıl (Medeniyet Üniversitesi)

**Atatürk'ten Özdeyiş
Derleyen: Hüseyin COŞKUN**

Şimdiye kadar ulusa yapamayacağım bir şeyin sözünü vermedim. Ben yapacağım dediğim zaman, buna inanmayanlar vardı. Buna karşın hareket ettim. Görüyorsunuz ki başardık. Benim ve benimle çalışanların güveni vardır ki, yeni hedeflerimize de başarıyla varacağız. Şimdiye kadar söylediklerimin gerçekleşmiş olması, bütün tasavvurlarımın beni yalanlamaması, ulusun ciddi ve içten olarak bana yardımcı ve destek olmasıyla olmuştur. Onun için yeni amaçlara erişmek içinde bu yardım ve desteğe gereksinimiz vardır; onu benden esirgemeyiniz!